

Ambicioznost prijema se rajši malih in neznatnih duš nego velikih, kakor ogenj, ki požiga bolj kože nego palače.
Chamfort.

Književnost in umetnost.

Nova opera. Skladatelj Kienzl je dovršil novo opero pod zaglavjem: „Don Chischiotte“ in drugo naslovljeno: „Vrnitev Bonaparteja“, autentični epos Rikarda Wagnerja, katerega rokopis je podpisan 15. decembra 1840. Wagner, ki je bival tedaj v Parizu, bil je globoko ganjen radi velikih ceremonij, ko so „prenesli pepel“. Pod temi občutki je napisal libreto; ker je pa pozneje menjal svoje politične ideje, ni mislil več na to, da bi delo uglazbil.

V Vjencu čitamo:

Um i srce. Vijenac priča i pripovijedaka za odrasliju mladež. Napisao Dragutin Jovan, zagrebački učitelj. S 3 slikami. 8° str. 188. Zagreb, 1897. Cijena 60 nč.

V tej knjigi so sledeče pripovedi: „Tajni su putovi božji“; „Samo sat života“; „Nenamiren račun“; „Ribar i vodenjak“; „San tvrđice“; „Andjco“; „Posljedice nepreza“; „Bakina priča“; „Bogat je, tko je zadovoljan“; „Vrtlar i njegova djeca“; „Kamate dobra djela“; „Dobra maćeha“; „Tko ustraje, taj se ne kaje“; „Dobrota je velika sreća“.

Vijenac piše, da je tem delom izbral pisatelj najkrasnije, najvzvišeneje momente vsakdanjega ljudskega življenja. Ljudje so narisani psihološki verno in točno, dejanja razvijajo se naravno, osobito se odlikujejo s prekrasnimi, uprav poetičnimi pointami.

Salonska knjižnica, izdaja in urejuje And. Gabršček v Gorici. Cena 1 gl. Prvi zvezek, ki izide te dni, prinese več novel in novelic.

Pierre Loti, znani francoski romanopisec je dovršil dramatiško delo, okoli katerega je delal delj časa. Drama ima štiri dejanja v šestih oddelkih. Imenovalo se bode po glavni junakinji Judith Renaudin.

Hercegovka. Ivan Rendić, dobro znani brvatski kipar, je izstavil pri tyrdki Schollian v Trstu doprni kip iz najfinejšega Kararskega mramorja, predstavljajoč Hercegovko divne lepote z izrazom žalosti — kip predstavlja — Hercegovino. Kip je posnet se spomenika, katerega je Rendić napravil za pravoslavno pokopališče, samo da na pokopališči Hercegovka spleta venec. Vendar tudi tako ni izgubilo delo prav nič onega čustva, katerega je umetnik navdahnil v presladki ta obraz. Značaj tega kipa je tako mogočen, tako živ, da gledaje, se ti zdi, da diha, poteze vse so preokusno estetične. Nežnost potez, ustvarjena z najfinejšo umetnostjo, je še povečšana po tem, kako jo je elegantno ogrnil z robcem, ki pokriva deloma glavo in po kodrih ki ji padajo na vrat gosti in mehki. Rendić je vedel navdahniti svoji Hercegovki vsjo čarobnost vzhodne lepote, globoko po čustvu, ženijalno in sijajno po tehniki.

Letno izvestje c. kr. obrtnih strokovnih šol (strokovna šola za obdelovanje lesa z javno risarsko šolo za umetno vezenje in čipkarstvo) v Ljubljani o šolskem letu 1896/97, Na svetlo dal c. k. direktor Ivan Šubic.

Liljan. List za omladinu i puk. Sadržaj 8. broja. 1. Zašto stara mama ne zna pisati, od Zlatice Belohlavek Korač. 2. Djačka koračnica. Spjevao Jakov Majnarić. 3. Kneginja Alemkinja (svršetak). Prof. M. Mikšić. 4. Mali Ivo. Spjevao Rudolf bar. Maldini. 5. Očeva slika. Preveo Jakov Majnarić. 6. Koliko je od zemlje do mjeseca. Pr. Jelica Belović. 7. Domovini. Spjevao S. A. Karabegović. 8. Japan. Priopćio Crnko. 9. Gusiač i nemoćni vojnik. Prev. Jak. Majnarić. 10. Majci. Spjevao A. Karabegović-Hasanbegov. 11. Jastrebi. Jelica Belović-Bernadzikovska. 12. U majčinu zagrljaju. Napisao A. Karabegović-Hasanbegov. Svaštice. — Naše slike: Franjo Bartuš. — Gradsko kupalište na Korani u Karlovcu. — Očeve i sinovlje godine.

Razno.

S potovanja.

Polje, vinograd, gore, morje,
Ruda, kupčija tebe redé.
Vodnik.

Da, res; ko bi imeli Angleži ali Nemci tako divno zemljo, kakor jo je Bog podelil Slovencem, to bi bilo reklame! Da bi oni imeli divno „gorenjsko stran“, in pa krasno Savinjsko dolino! Kako bi vabili z gostobesednimi vabili na Bled, na beloepska jezera, k Peričniku, v Vintgar, v Bohinj, v rodovitno Savinjsko dolino s temnimi gozdi, lepim poljem, belimi cerkvicami, bistrimi rekami!

No, tudi v Slovencih se vzbuja zanimanje za prekrasno to zemljo in nadejati se hočemo, da bode zanimanje čedalje večje in da bode Slovenec čedalje bolj podjeten. Res, v nas ni kapitala, vendar nekaj več ga je, nego se kaže svetu, ali Slovenec se boji za svoj denar. Čudno ni, kdor ima denarja, pomni morda še, kako je njegov ded, morda celo oče njegov skrbno prešteval „svitile tolarje“ ter jih hranil na dnu svoje skrbno zaprte škrinje; morda je videl, da je bil trdo prihranjeni denar vшит v dedovi ah očetovi obleki, morda zataknjen v postelji. . . . Zato pravim, ni čuda, ako se večina Slovencev še vedno takó boji za novce, katere si je prislužil ali podedoval, bojazen mu je, kakor je sedaj navada izražati se, „v krvi“. Zato pa vidimo, da je na vsakem imenitnem našem kraju boljša gostilna ali boljša trgovina v tujčevih rokah. Ta se pač ne boji, hrabro nastopa, še potrebno se mu ne zdi, da bi se priučil jeziku prebivalcev, med katerimi se je naselil; sè svojo prirojeno in priučeno ljubeznivostjo vabi tujce, prodaja dragó in — služi novce.

Zdravilišča in kopališča so po slovenskem vsa le v nemških rokah, po parkih in šetališčih so le nemški napisi ali vsaj na prvem mestu ni slovenskih; tako, da se ti zdi v takem zdravilišči ali hotelu, da si na pristni nemški zemlji. Ako hočeš z divnih naših krajev pozdraviti svoje prijatelje ter jim poslati dopisnico z razgledom,

da vidijo vsaj na papirji divne kraje, po katerih je tebi dano hoditi — pošiljati moraš iz samih slovenskih krajev — nemški pozdrav. In če imajo kje slovenske pozdrave, naročajo si jih tako malo, da si vedno v nevarnosti, da ti odgovoré: „Pošle so nam vse slovenske, imamo le nemške, za to sezono ni vredno naročiti si drugih.“

Seveda, papir splesni ali pa postane recimo bled, drugačen do prihodnjega leta, ako bi ostala kakova taka dopisnica v zalogi.

Tudi v Narodnem domu v Celji prodajali so dopisnice samo z „Grussom“ (?!), ko bi vsaj v slovenskem domu pustili nas v miru z Grussom! Ali bi se res ne izplačalo napraviti v Celji slovenskih dopisnic? Samo na slavnosti bi jih bilo romalo več tisoč na razne strani. Z veseljem pa moram omenjati, da si naročé vsi kraji v Savinjski dolini slovenskih dopisnic s „Pozdravom“ in razgledom. V zakotnem in lepem Mozirji pisali smo že na take dopisnice, kamor gotovo ne pride toliko ali vsaj več Slovencev ne, nego v Celje ali kak drug večji slovenski kraj. Litija, ona narodna Litija, prodala je takih dopisnic že na tisoče — na korist družbe sv. Cirila in Metoda. In sedaj jih dobé vsi kraji po Savinjski dolini! Ljubeznivi ljudje, zavedni in še dovolj oduševljeni za narodno stvar so tam gori. Tudi časnikov prihaja tija mnogo in tudi praprosto ljudstvo čita za naše razmere veliko.

Tu doli se lahko reče, da Slovenci živé; drugači je višje gori tam ob Mariboru v slovenskih gorica. Kamor se obrneš, vidiš le nemški napis in oni Slovenci skoraj ne vedó, da jim živé še drugi bratje, takó so ostavljeni, tako jim dohaja malo listov, tako malo je zanimanja za našo stvar.

O ubogi naši „Slovenki“ ni nihče vedel niti, da izhaja. O naših slovstvenih in političnih zadevah govoriti — Bog obvaruj! In kako rado blebete vse nemški in tudi taki, ki mislijo slovensko in ki so na naši strani z dušo in srcem, le — z jezikom ne! Naše „Edinosti“ nikjer ni, zato so jim pa tudi vse naše razmere na Primorskem neznane popolnoma. Edini kaplan je med večjo družbo znal, kako živimo in vedel tudi tam edini, da izhaja „Slovenka“.

In kmetje? Ti so pač Slovenci, kaj? Seveda so, a na hiši, kjer sem bivala par dni, in to je v gorskem zakotji med samimi slovenskimi kmeti, na istej hiši je stal samo nemški napis: Essig, Seife, Öl, Hülsenfrüchte i. t. d.

Kmet, slovenski moj kmet, kaj hočeš še več? Edini list, na katerega se naročajo, je „Tagespost“ . . .

Márica,

Žrtvenik posvečen svetima aposteljnomu Cirilu in Metodu v Lorettu. V stolnej cerkvi v Lorettu posvetil se je v minolem mesecu po sarajevskem nadbiskupu dru. Stadlerju glavni oltar kapelice, katerega so postavili Slovani v čast slovanskim aposteljnom. Žrtvenik je lep umotvor, za katerega je daroval vladika Stoosmayer 16.000 frankov. Narejen je iz rdečega mramorja iz Verone, a stol je iz belega istrskega mramorja. Na oltarji so tri slike. Srednja velika predstavlja Devico Marijo, na desni

in levi jej pa stojita slovenska aposteljna. Nad temi slikami stoji Jezusov kip, kraj njega štirje evangelisti. Na vrhu žrtvenika je kip Boga Očeta. Oltar je bogato pozlačen, okolo stola je pa ploherezba, ki kaže prenos kosti sv. Cirila v Rimu iz cerkve svetega Petra v cerkev sv. Klementa. Mramornato delo je od A. Biondette v Benetkah; slikarije so od Stanislava de Wittena, načrt žrtvenika od grofa Sacconija. Slog se odlikuje po čistoti, a izdelan je v Rimu.

Prosvjeta

Narodni dom v Barkovljah pri Trstu. Dne 29. avgusta odpre se s primerno slavnostjo „Narodni dom“, katerega je kupilo obrtniško društvo v Barkovljah. Slovenci se morajo veseliti tega koraka, kajti hiša ni kje gori v hribih, ampak ob morji in s tem so nas vrli Barkovljani razveselili najbolj, da so postavili svoj dom tija doli in niso si ustvarili svojega zavetišča kje daleč gori. Le tako naprej, junaci!

Zdravnica. Ema Wakefield, zamorka iz združenih držav v Ameriki (znano je, da so v prošli dobi v Ameriki imeli mnogo zamorskih (afriških sužnjev) je prebila doktorske izpite in dobila dovoljenje za ustanovitev kot zdravnica v Louisiani.

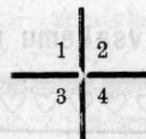
Sv. Cirila in Metoda družbo podpirajmo,
Pri vsaki priliki me za - njo nabirajmo!

Doma.

— *Kako se čistijo čilimi* (proge, tepihi). Čilimi vsake vrste, ako so zbeleli, ali ako se na njih poznajo madeži, čistijo in oživijo se jim barve, ako se drgnejo se suknom, katero namočimo v zmesi iz enega dela vode in treh delov volovskega žolča. Radi neprijetnega duha delaj to na planem.

— *Kako se ohrani zelje.* Zeljnate glave se olupijo do rmenega nežnega dela in potem obesijo na zračen prostor, da izpuhti voda iz njih. Potem se razrežejo jako na drobno kakor kislo zelje, razrezano potrosi v sita ter pusti še nekaj dni na zraku. Vsak dan se mora to premešati. Ko je dovolj velo, dene se v gorko peč ali na gorko ognjišče ter se pusti, dokler se rezanci prav posuše!

Križna uganjka.

1 = zvér, 2 = žival v perutnini, 1 in 2 = eden prejšnjih srbskih regentov, 3 in 2 = delavec na kmetih, 1 in 4 = oni, ki riše, 2 in 4 = prodajalec tičev.